

מסעות נוספים באיטליה וספרד

כפי שציינתי באחד הקטעים הקודמים שמרתי את הצילומים של סאן ג'מיניאנו במשך כשלושים שנה, עד שהגעתי לעיירה עצמה במסגרת סיורים ארוכים יחסית – כל אחד שלושה ארבעה שבועות – שערכתי, הפעם במכונית ושפע חוברות הדרכה; סיורים שכללו אתרים אשר החמצתי בנסיעה הראשונה: הן מפני שהייתה כולה ברכבות שכנראה לא הגיעו לשם והן בגלל חוסר ידע. כמו בנסיעה הראשונה את רוב תשומת הלב נתתי לאמנות, בעיקר לציור, אבל גם, כצפוי בשלב זה, לאדריכלות. בסביבות פירנצה הרשימו אותי ציורי הקיר של פיירו דלה פראנציסקה בעיירה ארצו (Arezzo), אגן הטבילה של ניקולה פיזאנו בבית הטבילה בפיוזה וכמובן המגדל הנטוי הסמוך לו.

Piero dela Francesca 1416-1492
Nicola Pisano 1223-1284

"התחיה", פיירו דלה פראנציסקה, פרסקו וטמפרה, 200X225 ס"מ, אוסף המוזיאון של סאנספולרו, עיירת מולדתו של פיירו דלה פראנציסקה, 1450.

"הקרב בין הרקולס וקוסארוס", פיירו דלה פראנציסקה, פרסקו, 747X329 ס"מ, כנסיית ס' פראנססקו, ארצו, 1466.

את הכיכר של סיינה שהתפרסמה, בין השאר, בזכות האדריכל האמריקאי פול רודולף ששילב את אותה צורת מניפה באחת מתוכניותיו. באותו מרחב, קרוב יותר לרומא, ביקרתי בכנסיית פראנציסקו הקדוש בעיירה אסיסי. וכמו כל אוהבי האמנות תהיתי האם ציורי הקיר בקתדרלה הם אכן של ג'וטו שהיה לכאורה צעיר מדי כאשר בוצעו. בנסיעה ל-טיבולי, הסמוכה אף היא לרומא התרשמתי מהניגוד בין גן המיזוקות המופלא לעומת הבניין הקטן, יחסית, של הארמון עצמו. בדרך חזרה ראיתי, איך אפשר שלא? את מתחם ארמון הקיסר האדריאנוס (משל 117-138) שהיה מעיין ורסאי של העת העתיקה.

הערצתי לפיירו דלה פראנציסקה הובילה אותי אל סאנספולרו, שהיא עיירת מולדתו, מסע ארוך יחסית אל לב המגף האיטלקי – שבה שמורה במוזיאון המקומי אחת מיצירותיו היותר מרשימות: "התחיה". בנסיעה זו שהתחילה ברומא והסתיימה בונציה, עצרתי בראוונה, שבה הכל נראה לי מוכר כאילו כבר ביקרתי כאן במסע הראשון באיטליה, על אף שאין זה מן הנמנע שכלל לא הייתי שם אלא בעיני רוחי – נושא שכבר דנתי בו ואין צורך לחזור עליו.

אמני ונציה
Pietro Longhi 1702-85
Antonio Canaletto 1697-1768
Francesco Guardi 1712-93

אמני רומא
Francesco Borromini 1599-1667
Caravaggio 1571-1610

בית הטבילה והמגדל הנטוי. 1255. ניקולה פיזאנו. פיזה.

ניקולה פיזאנו, בית הטבילה, פיזה.

הפייטה: מיכאלאנג'לו, שיש, 1498, 1.74 X 1.95 מטר, כנסיית ס' פטר.

מזרקת "טרטיון", ברניני, שיש ואבן טרוורטין.

בית הטבילה, פרט: יוס הדין.

בית הטבילה, פרט: דמות.

מהביקור האחרון ברומא זכורים לי בעיקר פסל "הפייטה" של מיכאלאנג'לו הניצב בכנסיית ס' פטר, והמיזרקות של גיאנלורנצו ברניני (Bernini 1598-1680) הפזורות בכל העיר למשל מזרקת הטרטיון ושלוש תמונות של קאראווג'ינו בכנסיית סנט לואיג'י דל פראנססקו: "קריאת ס' מתיו", "ס' מתיו והמלאך" ו"עינויי ס' מתיו". את כנסיית ס' קרלו אלא קוואטרו מונטאנה של פראנססקו ברומיני, את ה"טמפייטו ס' פיטר" של דונאטו בראמאנטה (Bramante 1444-1514), בנין שהוא לכאורה קטנטן אבל למעשה אבי חלק ניכר שכל כיפות הכנסיות שנבנו מכאן ואילך ברחבי אירופה. כמובן שעשיתי לרומא עוול עם רשימה קצרה זו שאינה כוללת עוד עשרות יצירות מופת רובן מוכרות אולי מוכרות מדי כאתרי תיירות.

א' אפשר לסגור רשימה זו ללא איזכור ביקור קצר מדי ב-טורינו – ביקור שלרוע המזל היה בתקופת שיפוצים, שפירושה פיגומים סביב רוב הבניינים שבנינם הגעתי לשם, כלומר אלה שתוכננו ע"י גווארינו גוואריני (Guarini 1624-83). אכזבה דומה הייתה לי כאשר עברתי בעיירה וינצצ'יה. גם כאן ראיתי בעיקר פיגומים סביב הבניינים שתיכנן אנדריאה פאלאדיו (Palladio 1508-80): ה"בזיליקה", ה"תיאטרון" ואפילו ה"ווילה רוטונדה" שלהפתעתי לא הייתה בכלל וילה, כלומר בית מגורים כפרי אלא שילוב של ביתן להילולות עם אסם בקומת הבסיס ומתבן בעלית הגג.

מכל הנסיעות המאוחרות שלי באיטליה המשעשעת והעצובה גם יחד הייתה הניסיון לרדת שוב דרומה מרומא לנאפולי, הפעם במכונית שכורה ובתקווה שאוכל לבקר גם בפומפיי. אבל איכשהו סטייתי מהדרך ועד שעליתי שוב לכביש הראשי כבר היה ערב. לצערי חזרתי על אותה טעות למחרת; שטות שאיני מבין אותה אלא אם מישהו חמד לו לצון באותו יום והפך את כיוון השלטים. בסופו של דבר התייאשתי ובמקום זאת עליתי על המעבורת ל-קאפרי, מקום בו ראיתי סוף סוף את הווילה סן מיקלה נושא סיפרו של ד"ר אקסל מונטה, שכבר הזכרתי במבוא.

המזרקה בפיאצה נאבונה, ברניני, שיש ואבן טרוורטין, 1651-1648, רומא.

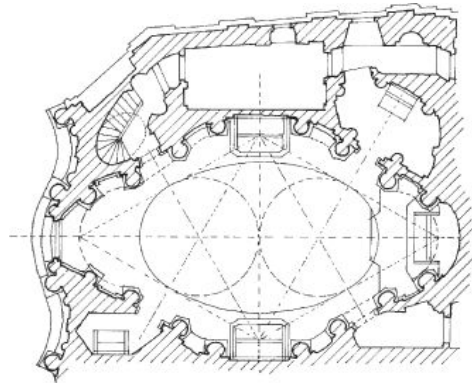
כנסיית סן פרנססקו הקדוש באסיסי, ג'וטו, פרסקו, (Giotto 1267-1335)

כיכר דל קמפו בסיינה, פול רוזולף.

גני וילה דסטטה, טיבולי, 1550.

כנסיית סאן קרלו, רומא, פרנססקו בורומיני, 1637-37.

פיטרו לונגי, "הקרני", 1751.

קאנאלטו, "פיאצה סאן מרקו", 1723-24, שמן על בד, 141.5X204.5 ס"מ, מוזיאון תייסן-

גוארדי, "שריפה במפעל לשמן זית בסאן מרקואולה", 1789, שמן על בד, 42X62 ס"מ,

קרב רומאנו, פאולו אוצ'לו, 1438, 182X323, גלריה דלהי אופיציי, פירנצה.

מיכאלאנג'לו: "משה", 1515, שיש, גובה 35.2.

"קריאת סנט מתייו", קארוואג'יו, 1599, 340 X 322, שמן על בד, כנסיית סאן לואיג'י.

"דוד", ברניני, 1623, שיש רקארה גובה: 1.7 מטר, גלריה בורגז, רומא.

האקסטטה של ס' טרזה, ברניני, שיש, 150 ס"מ גובה, 1647-52, כנסיית ס' מריה דלה ויטוריה, רומא.

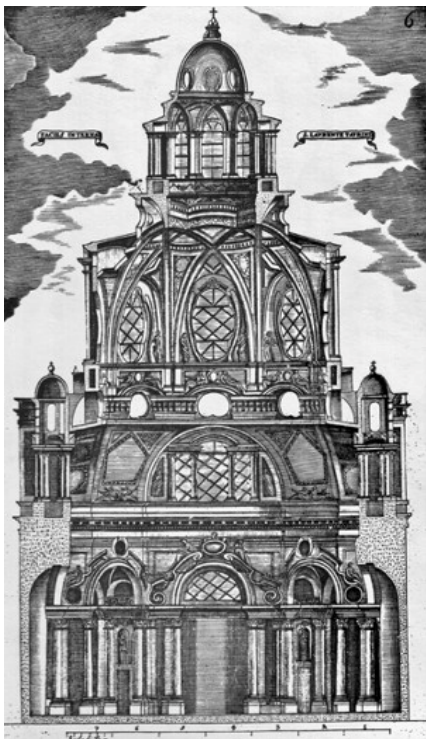
טמפייטו ס' פיטרו, דונאטו בר אמנטה 1508.

כנסיית סנט ג'ורג' פאלאדיו, 11-1607.

וילה רוטונדה, אנדראה פאלאדיו, וינסונה, 1566, הושלמה אחר מותו-1585 על ידי וינסנו סקמוצי.

כנסיית סנט לורנטי, מתוך ספר האדריכלות של גואריני, גוארינו גואריני, טורני, 1686.

בזיליקה פאלאדינה, פאלדיו, 1549, הושלמה לאחר מותו ב1614, וינסונה.

התיאטרון, פאלדיו, 1580, הושלם על ידי וינסנו סקמוצי ב1585, וינסונה.